

Mesélne pár mondatban az ICA elnökségig vezető útról? Hogyan került kapcsolatba a térképészettel, illetve melyek voltak azok a mérföldkövek, amelyek meghatározták a karrierjét?

A Nemzetközi Térképészeti Társulással kapcsolatos első élményem az 1989-es budapesti ICA konferencia. Bár 1984-ben végeztem az ELTE-én, de csak 1988 áprilisától dolgoztam a Térképtudományi Tanszéken. Így érthető, hogy nagyon fiatal oktatóként semmiféle lényegi szerepem nem volt a hazai rendezésben, valószínűleg a tanszék lehetőségei sem engedték meg, hogy a regisztrációs díjat kifizesse számomra a tanszék. Ráadásul lehetőségem volt a szinte ugyanakkor rendezett svédországi tájfutó világbajnokságon való részvételre, ahol tulajdonképpen csak néző voltam, illetve részt vehettem a világbajnokság előtti tájfutó térképekkel foglalkozó kisebb konferencián. Ez utóbbi azért bizonyult sorsdöntőnek a későbbi karrierem szempontjából, mert itt hallottam először a számítógépes térképészettel kapcsolatos előadásokat. Ekkor már volt saját Commodore-64-es gépem és a tanszékünk is megkapta az első személyi számítógépét (egy merevlemez nélküli IBM XT-t). Ennek a tájfutótérkép-konferenciának köszönhető, hogy 1990-ben elkészíthettem a Lajosforrás tájfutó térképet, amely az első magyar digitális térkép, amelynek a nyomdakész filmjei is számítógépes eljárással (lézerlevilágító) készültek.

Az 1989-es ICA konferenciához kapcsolódóan végül a tanszékre szervezett látogatásokon, illetve a tanszék által (is) szervezett, a konferenciához kapcsolódó térképkiállítások háttéremberként volt minimális közreműködésem.

Ami a későbbi mérföldköveket illeti az 1993-as, kölni volt az első ICA konferencia, amin részt vehettem (lényegében az 1989-es hazai konferencia bevétele tette lehetővé nagyobb számú hazai szakember kölni részvételét). A kölni konferencia előtt rendeztünk Visegrádon egy kisebb szakmai szemináriumot az elektronikus atlaszok témakörében (három ICA bizottság részvételével), amelyen harminc neves térképész vett részt (több korábbi és későbbi ICA elnök és főtítkár is). A szeminárium rendezésében már kulcsszerepem volt, innen kezdődött a szakmai kapcsolatom a holland Ferjan Ormelinggel, az ICA későbbi főtítkárával, akit néhány éve az ELTE díszdoktorává is választottak.

A tanszék pénzügyi lehetőségei miatt aztán csak 2001-től tudtam újra részt venni az ICA két évente rendezett konferenciáin, de az Oktatás és képzés bizottság munkájában már 1999 óta részt vettem. 2003–2007 között én vezettem a bizottságot (érdekes, hogy sem előtte, sem azóta nem fordult elő, hogy egy bizottság vezetésére hárman pályáztak: a két másik pályázóval aztán később az ICA elnökségében együtt dolgozhattam).

2007-ben megpályáztam az ICA egyik alelnöki posztját (minden elnökségi tag alelnök az elnökön és a főtitkáron kívül), de a moszkvai konferencián és közgyűlésen néhány szavazattal alulmaradtam, így az ICA-ban az Oktatás és képzés bizottság elnökhelyetteseként tevékenykedtem. 2007-ben Moszkvába már úgy utaztam, hogy az ELTE akkori rektora felkért, hogy vállaljam el a lemondás miatt megüresedett oktatási és tanulmányi rektorhelyettes feladatkörét. Ha akkor Moszkvában bekerültem volna az ICA elnökségébe, akkor erre a rektori felkérésre nemet mondtam volna (2003–2007 között már szereztem némi magasabb vezetői gyakorlatot az Informatikai Kar dékánhelyetteseként).

Újabb mérföldkőnek a 2011-es párizsi ICA konferencia és közgyűlés tekinthető. Mivel komoly esély volt arra, hogy újabb rektorhelyettesi ciklusra kapok felkérést, így ezúttal újra az Oktatás és képzés bizottság vezetésére pályáztam. Viszont a főtitkári pozícióban újrázni készülő angol David Fairbairn alig néhány héttel a közgyűlés előtt olyan helyzetbe került, hogy visszavonta a pályázatát, így az elnöki pozícióra egyedül pályázó bécsi Georg Gartnernek kellett ebben a válsághelyzetben egy főtitkár jelöltet találni. Így lettem – lényegben szándékom ellenére – az ICA főtitkára.

Mivel 2015-ben az új elnöki pályázó, a holland Menno-Jan Kraak is felkért, hogy vállaljam el a főtitkárságot még egy ciklusra, így itt már „rendesen” pályáztam. Közben 2012-től újra az Informatikai Kar tudományos és nemzetközi kapcsolatok dékánhelyettese lettem, majd 2017 elejétől – újra egy lemondás miatt – egy néhány hónapig tartó rektorhelyettesi felkérést kaptam, amit aztán a 2017 nyarán hivatalba lépő új ELTE-rektor felkérése egy teljes négyéves ciklusra hosszabbított. Az ICA elnökségének fel is ajánlottam 2017-ben a lemondásomat, de végül az utolsó másfél évben párhuzamosan voltam egyszerre az ICA főtitkára és az ELTE rektorhelyettese.

A második rektorhelyettesi ciklus után le kellett köszönnöm a főtitkári pozícióról, de szerettem volna a tapasztalataimat a továbbiakban is hasznosítani. Mivel a rektorhelyettesi megbízásom 2021 nyaráig tart, így az az egyik alelnöki pozíció megpályázása tűnt reálisnak, amit sikerrel teljesítettem, így 2023-ig a 10 tagú ICA elnökségben dolgozhatok.

Mikor találkozott először távérzékelési anyagokkal?

1979–1984 között végeztem el az ELTE-n a térképész szakot. Szerencsére már tanultunk távérzékelést (van egy 1976-os egyetemi jegyzetem a távérzékelés témakörében). Lerner János volt az oktatónk, aki vélhetőleg az első magyar volt, aki távérzékelésből szerzett egyetemi doktori címet még 1980-ban. Sajnos a későbbiekben ő a távérzékelést világutazásra cserélte. Természetesen ebben az időszakban még csak minimális számú távérzékelési anyaghoz lehetett hozzáférni (a topográfiai térképezéshez készült légifelvételek is titkosak voltak), jó esetben Landsat-műholdképeket használhattunk (természetesen még csak analóg környezetben).

Mennyire meghatározók a távérzékeléssel előállított alapadatok ma a térképészetben?

A távérzékelés szerepe ma is nagyon fontos a térképészetben. A lidar napjaink legdinamikusabban fejlődő távérzékelési eljárása, de a dróntechnológia is óriási hatást gyakorol napjainkban a szakterületre. Egyre könnyebbnek tűnik a távérzékelési technológia alkalmazása, de a különféle szenzorok által esetenként folyamatosan gyűjtött adatok feldolgozása komoly feladat. Ebből a szempontból hasznos is, hogy a tanszékünk az Informatikai Kar része 2003 óta, ahol már Adattudományi Tanszék is működik, így próbálunk mi is megküzdeni a big data problémakörével.

Melyek az ELTE természettudományi képzéseiben a területünk szempontjából releváns szakok?

A természettudományi képzési területhez tartozó képzések közül a földrajz, a földtudomány és a környezettan alapszakok és az ezekre épülő mesterszakok mindegyikén oktatunk távérzékelést, néhány specializáción nagyobb óraszámban is.

Az Informatika Kar legnagyobb létszámú képzése, a programtervező informatikus szak hallgatói számára is rejt érdekes problémákat a távérzékelés, illetve ennek a képfeldolgozási része informatikai szempontból is izgalmas.

Mit jósol a távérzékelés jövőjére nézve, mik lehetnek szakmánk főbb kihívásai a következő évtizedben?

A távérzékelési eljárások szerepe nagyon fontos lesz a szakterületünkön. A legfontosabb kihívásnak azt érzem, hogy minél jobb eszközöket, szoftvereket adjunk a felhasználók kezébe, amivel a távérzékelési adatokat hatékonyan fel tudják dolgozni.